

คุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยชุมชน สังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชน

THE STUDY OF COMMUNITY COLLEGE ADMINISTRATORS' CHARACTERISTICS AFFECTING ON 21ST CENTURY EDUCATIONAL MANAGEMENT OF COMMUNITY COLLEGES, INSTITUTE OF COMMUNITY COLLEGE

ธวัชชัย จิตวารินทร์*

Tawatchai Jitwarin

ลภัสสรดา เวียงคำ**

Lapasrada Wiangkham

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน สังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชน 2. ศึกษาระดับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยชุมชนสังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชน และ 3. ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยชุมชน สังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และข้าราชการครูของวิทยาลัยชุมชน สังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชน จำนวน 170 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.974 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า 1. คุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน สังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยชุมชน สถาบันวิทยาลัยชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3. คุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหารด้านวิสัยทัศน์ (X_1) ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร (X_2) และด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_5) ซึ่งคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนทั้ง 3 ด้าน สามารถพยากรณ์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปรทั้ง 3 ร่วมกันพยากรณ์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 77.6 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.26 และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $Y = 1.573 + 0.313X_1 - 0.280X_2 + 0.517X_5$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z_r = 0.531Z_1 - 0.448Z_2 + 0.826Z_5$

คำสำคัญ : วิทยาลัยชุมชน, คุณลักษณะผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน, การศึกษาในศตวรรษที่ 21

* รองผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนพังงา / ครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ วิทยาลัยชุมชนพังงา

** อาจารย์พิเศษวิทยาลัยชุมชนพังงา ปร.ด. (ประชากรศึกษา) วิทยาลัยชุมชนพังงา

ABSTRACT

The purposes of this research were to study: 1. characteristics of community college administrators, 2. the level of community college administrators' 21st century educational management, and 3. the administrators' characteristics affecting on 21st century educational management of community colleges, institute of community college. The samples consisted of 170 peoples including administrators, head of academic affairs in the schools, and teachers of community colleges, institute of community college. Stratified method was used for sampling. The research instrument is questionnaire with 0.974 reliability. The statistics employed to data analysis were percentage, means, standard deviations and multiple regression analysis.

This research found that: 1. The overview in administrators' characteristics of community colleges, institute of community college was the high level. 2. The overview in 21st century educational management of community colleges, institute of community college was the high level and 3. The administrators' characteristics affecting on 21st century educational management of community colleges, institute of community college were the visions (X_1) knowledge and ability in management (X_2) and interpersonal relation (X_3) also can predicted the 21st century educational management (Y) in 77.6 percent ; standard error for prediction was 0.26 and were significantly at the 0.05 level.

The regression equation or predicting equation of raw scores for administrators' characteristics and the 21st century educational management in community college, institute of community college was: $Y = 1.573 + 0.313X_1 - 0.280X_2 + 0.517X_3$ The regression equation or predicting equation of standard scores for administrators' characteristics and the 21st century educational management in community college, institute of community college was: $Z_r = 0.531Z_1 - 0.448Z_2 + 0.826Z_3$

Keywords: 21st Century Education, Community college Administrators' Characteristics, Community college

บทนำ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาไทยที่พึงประสงค์สำหรับโลกยุคปัจจุบันซึ่งอยู่ในศตวรรษที่ 21 คือ การศึกษาช่วยบ่มเพาะคนไทยให้มีศักยภาพ กล่อมเกลาให้เป็นคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสุข ช่วยนำประเทศไปสู่ระดับการพัฒนาอย่างสมดุล ยั่งยืน พร้อมกับเป็นสังคมที่อยู่ดีมีสุข ทั้งนี้การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะ 3R และ 8C โดยมีรายละเอียดดังนี้ 3R ได้แก่ การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) และการคำนวณ (Arithmetic) ส่วน 8C ได้แก่ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและแก้ปัญหา (Critical thinking and

problem solving) ทักษะการคิดสร้างสรรค์และแปลความคิดไปสู่นวัตกรรม (Creativity and innovation) ทักษะด้านการสื่อสารและการรู้เท่าทันสื่อ (Communications information and media literacy) ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และรู้เท่าทันเทคโนโลยี (Computing and ICT literacy) ทักษะการเข้าใจข้ามวัฒนธรรม (Cross-cultural understanding) ทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, teamwork and leadership) ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ (Career and learning skills) และ ความมีคุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 16)

วิทยาลัยชุมชนเป็นสถาบันการศึกษาอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชนมีภารกิจในการจัดการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาให้แก่ผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งวิทยาลัยชุมชนยังมีภารกิจในการจัดฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชากรวัยแรงงานได้พัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความรู้และความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานด้วย (สถาบันวิทยาลัยชุมชน, 2560, น.5) ปัจจุบันวิทยาลัยชุมชนในสังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชนมีทั้งหมด 20 แห่ง โดยการดำเนินงานตามภารกิจของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งนั้น ขับเคลื่อนโดยบุคลากรของวิทยาลัยชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการครู พนักงานราชการ และลูกจ้าง โดยผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนมีหน้าที่และความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ราชกิจจานุเบกษา, 2558, น. 11-13) ในหมวดที่ 3 เรื่องการดำเนินงานของวิทยาลัย ตามมาตรา 38-42 ซึ่งถือได้ว่าผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนถือเป็นบุคคลที่มีบทบาทและมีความสำคัญอย่างมากต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยชุมชนให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์สถาบันวิทยาลัยชุมชนระยะ 5 ปี (พ.ศ.2561-2565) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพชุมชน (สถาบันวิทยาลัยชุมชน, 2560, น.7) ดังที่เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และทัศนีย์ วงศ์เย็น (2554, น.16-23) ได้ระบุไว้ว่า เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำและผู้บริหารสูงสุดของสถานศึกษามีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดูแลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล งานทั่วไป รวมทั้งหน้าที่ในการบังคับบัญชาบุคลากรในสถานศึกษา อีกทั้งเป็นผู้กำหนดนโยบายในการพัฒนาสถานศึกษา รวมถึงถึงผู้บริหารจะต้องขับเคลื่อนนโยบายในการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุด มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้ในการดำรงชีวิต ซึ่งถือเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของวิทยาลัยชุมชนพบปัญหาทางด้านการบริหารจัดการและภาวะผู้นำซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนอย่างต่อเนื่อง (ทศพล ชีเมฆพร และคณะ, 2556, น. 54) รวมทั้งยังพบว่า ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนขาดความรู้ รวมทั้งประสบการณ์ในการวางแผนยุทธศาสตร์และนโยบายการดำเนินงาน (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2557, น.9) ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารที่ย่อมส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนในศตวรรษที่ 21 โดยตรงอย่างเลี่ยงไม่ได้ จึงเป็นผลให้การประเมินในรอบปีที่ 2 พ.ศ. 2549-2553 และรอบปีที่ 3 พ.ศ. 2554-2558 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) ระบุว่า วิทยาลัยชุมชนส่วนใหญ่ต้องพัฒนาระบบและกลไกในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารอย่างต่อเนื่อง

จากเหตุผลทั้งหมดข้างต้นจะเห็นได้ว่าคุณลักษณะผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยชุมชน ดังนั้นการศึกษาคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนสังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนให้สามารถนำพาการพัฒนาการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยชุมชนให้มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผลทางการศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อไป และจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดงานวิจัย ดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

คุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนที่ได้จากการวิเคราะห์จากงานวิจัย พระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน และข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ประกอบด้วย

1. ด้านวิสัยทัศน์
2. ด้านความรู้ และความสามารถทางการบริหาร
3. ด้านภาวะผู้นำ และความเป็นผู้นำทางวิชาการ
4. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ และเป็นตัวอย่างที่ดี
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์

ตัวแปรตาม

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามกรอบแนวคิด 21st Century Learning Framework ของ Bellanca and Brandt (2011, p. 34)

1. พันธกิจ
2. การเรียนรู้
3. หลักสูตร
4. การประเมิน
5. การจัดการเรียนการสอน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนสังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชน
2. เพื่อศึกษาระดับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยชุมชนสังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชน
3. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยชุมชน สังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน และข้าราชการครู โดยผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยชุมชน สังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชน จำนวน 20 แห่ง

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน ระดับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยชุมชน รวมถึงคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนที่

ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยชุมชน ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหาร 5 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านวิสัยทัศน์ 2. ด้านความรู้ และความสามารถทางการบริหาร 3. ด้านภาวะผู้นำ และความเป็นผู้นำทางวิชาการ 4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบ และเป็นตัวอย่างที่ดี และ 5. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารของ Hoy and Miskel (2001, p.96-97) Interstate School Leaders Licensure และ Conortium (ISLLC) (2000, p. 97) ข้อบังคับคุณลักษณะของผู้ชำนาญการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. 2558 (ราชกิจจานุเบกษา, 2558, น.1-16) และข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (ราชกิจจานุเบกษา, 2556, น.65-71) รวมทั้งสังเคราะห์จากงานวิจัยของกิ่งแก้ว ห้วยจันทร์ (2560, น.70-71) ศุภมาส วิสัยนาม (2560, น.74-75) ชยาภรณ์ จันทโท และ หิรัญ ประสารการ (2560, น.317-318) ปทุมรัตน์ สีรูป (2560, น. 329-331) ชิวสาธน์ กิ่งแก้ว (2561, น.92-94) ณัฐนันท์ แถวนาชุม (2561, น.85-86) ศิริลักษณ์ มีจันโท (2560, น.87-89) สดุดี

จิระออน (2561, น.88-89) วัฒนากร ต่อซอน (2561, น.91-92) ชลดา เหลืองประเสริฐ (2560, น.96-97) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553, น.23-25)

ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของ Bellanca and Brandt (2011, pp.266-267) ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1. พันธกิจ 2. การเรียนรู้ 3. หลักสูตร 4. การประเมิน และ 5. การจัดการเรียนการสอน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน และข้าราชการครู โดย ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน และ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยชุมชน สังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชน จำนวน 20 แห่ง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน จำนวน 20 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยชุมชน จำนวน 20 คน และ ข้าราชการครู จากวิทยาลัยชุมชน 20 แห่ง สังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชน จำนวน 260 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 300 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน ในสังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน และ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และข้าราชการครูของวิทยาลัยชุมชน ในสังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชน ทั้ง 20 แห่ง โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางการสุ่มเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 170 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร และข้าราชการครู โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) จากนั้นแบ่งชั้นภูมิตามประเภทของบุคลากร แล้วสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 23 คนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการครู จำนวน 147 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งได้รับการตรวจสอบความตรง (Validity test) จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability test) ด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.974 การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random) ตามประเภทของบุคลากร แล้วสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 170 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามองค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 องค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.988 และ ตอนที่ 3 ข้อมูลการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.879 ทั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้รับการตรวจสอบความตรง (Validity test) จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่า Item - Objective Congruence (IOC) มากกว่า 0.6 ในทุกข้อคำถาม ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability test) ด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.974

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยชุมชนพังงา ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนอีก 19 แห่ง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ขออนุญาต และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้โดยผู้วิจัยประสานกับผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน หรือผู้รับผิดชอบที่ผู้อำนวยการได้รับมอบหมาย เพื่อขอความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการนำแบบสอบถามไปให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูล คุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์การสอน/ประสบการณ์การบริหารสถานศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และคุณลักษณะของผู้บริหาร วิทยาลัยชุมชนโดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พร้อมทั้งตัดสินระดับในแต่ละด้านคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน โดยเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria)
3. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างได้ ข้อมูลดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 45.88 เป็นเพศหญิง จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 54.12

2. กลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี มากที่สุดจำนวน 75 คน รองลงมาเป็นผู้มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 68 คน อายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 17 คน และอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 44.12, 40.00, 10.00 และ 5.88 ตามลำดับ

3. กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพสมรส จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 75.88 มีสถานภาพโสด จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 24.12

4. กลุ่มตัวอย่างมีตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 52.78 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 47.22 และข้าราชการครู จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 86.47

5. กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์การบริหารหรือประสบการณ์สอนมากที่สุด 6-10 ปี จำนวน 65 คน รองลงมา มีประสบการณ์การบริหารหรือประสบการณ์สอน ตั้งแต่ 11-15 ปี จำนวน 56 คน มีประสบการณ์การบริหารหรือประสบการณ์สอน 20 ปี ขึ้นไป จำนวน 10 คน และมีประสบการณ์การบริหารหรือประสบการณ์สอน 16-20 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 38.24, 32.94, 18.82, 5.88 และ 4.12 ตามลำดับ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน ผลที่ได้ดังแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยระดับคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน

คุณลักษณะ	(\bar{X})	S.D.	การแปลผล
ด้านวิสัยทัศน์	4.07	0.92	ระดับมาก
ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร	4.10	0.86	ระดับมาก
ด้านภาวะผู้นำและความเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.07	0.89	ระดับมาก
ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ และเป็นตัวอย่างที่ดี	3.99	0.62	ระดับมาก
ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.01	0.86	ระดับมาก
ด้านคุณลักษณะภาพรวม	4.05	0.80	ระดับมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนภาพรวม เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนในแต่ละด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร รองลงมาคือ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านภาวะผู้นำและความเป็นผู้นำทางวิชาการ ส่วนด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ และเป็นตัวอย่างที่ดี

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน ผลที่ได้ดังแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยระดับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยชุมชน

การจัดการศึกษา ในศตวรรษที่ 21	(\bar{X})	S.D.	การแปล ผล
ด้านพันธกิจ	3.99	0.85	ระดับมาก
ด้านการเรียนรู้	3.93	0.86	ระดับมาก
ด้านหลักสูตร	3.96	0.72	ระดับมาก
ด้านการประเมิน	3.88	0.54	ระดับมาก
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.82	0.55	ระดับมาก
ด้านการจัดการศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ภาพรวม	3.92	0.54	ระดับมาก

จากตารางที่ 2 พบว่าการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนในแต่ละด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านพันธกิจ รองลงมาคือ ด้านหลักสูตร ส่วนด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความสัมพันธ์พหุคูณระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน ทั้ง 5 ด้าน กับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 แสดงในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความสัมพันธ์พหุคูณระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนทั้ง 5 ด้านกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (n=170)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
Regression	38.243	5	7.649	113.871	0.000*
Residual	11.024	164	0.067		
Total	49.267	169			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนทั้ง 5 ด้านมีความสัมพันธ์กับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ค่าสัมพันธพหุคูณระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนทั้ง 5 ด้านกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมพันธพหุคูณระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนทั้ง 5 ด้านกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (n=170)

ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคูณ (R)	ค่าสัมประสิทธิ์ของการกำหนด (R Square)	ค่าสัมประสิทธิ์ของการกำหนดเมื่อมีการปรับแปรอิสระแล้ว (Adjusted R ²)	ความคลาดเคลื่อนของค่า (Std. Error of the Estimate)
0.881	0.776	0.769	0.25927

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนกับตัวแปรการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับมากที่สุด (r=0.881 หรือคิดเป็นร้อยละ 88.1)

ซึ่งหมายความว่า ถ้าค่าตัวแปรคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนทั้ง 5 ด้าน เพิ่มขึ้น ค่าตัวแปรด้านการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะมีมากขึ้นด้วย นอกจากนี้ค่าสัมประสิทธิ์ของการกำหนด (R Square) แสดงให้เห็นว่าตัวแปรต้น หรือคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนมีความแม่นยำในการพยากรณ์ หรือมีอิทธิพลถึงร้อยละ 77.6 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ 0.26 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของการกำหนด เมื่อ

มีการปรับตามจำนวนตัวแปรอิสระแล้ว (Adjusted R²) พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.769 หมายความว่า ตัวแปรคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนทั้ง 5 ด้านสามารถกำหนดความแปรปรวนในค่าของตัวแปรการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้ประมาณ ร้อยละ 76.9

ทั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน

ตัวแปรพยากรณ์	B	Std. Error of the Estimate	β	t	Sig
ด้านวิสัยทัศน์ (X ₁)	0.313	0.093	0.531	3.377	0.001*
ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร (X ₂)	-0.280	0.115	-0.448	-2.438	0.016*
ด้านภาวะผู้นำและความเป็นผู้นำทางวิชาการ (X ₃)	-0.093	0.103	-0.153	-0.898	0.370
ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ และการเป็นตัวอย่างที่ดี (X ₄)	0.131	0.069	0.150	1.895	0.060
ด้านมนุษยสัมพันธ์ (X ₅)	0.517	0.080	0.826	6.492	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 constant = 1.573

จากตารางที่ 5 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ (X₁) ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร (X₂) และด้านมนุษยสัมพันธ์ (X₅) สามารถพยากรณ์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 1.573 + 0.313X_1 - 0.280X_2 + 0.517X_5$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_r = 0.5231Z_1 - 0.448Z_2 + 0.826Z_5$$

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัย

ชุมชน สังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชน สามารถสรุปและอภิปรายผล ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน สังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชนภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านภาวะผู้นำและความเป็นผู้นำทางวิชาการ ส่วนด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบและเป็นตัวอย่างที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

จากผลการวิจัยข้างต้น อาจเป็นผลเนื่องมาจากคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนที่ได้กล่าวมานั้น เป็นคุณสมบัติที่สำคัญสำหรับผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนในปัจจุบัน ซึ่งจากพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. 2558 ได้กำหนดคุณสมบัติ อำนาจหน้าที่ และลักษณะต้องห้าม

ของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนไว้ในมาตรา 41 และ 42 ไว้อย่างชัดเจนซึ่งครอบคลุมทั้งเรื่อง คุณวุฒิ ความรู้และความเข้าใจในปรัชญา พันธกิจของวิทยาลัยชุมชน การจัดการศึกษาในรูปแบบของวิทยาลัยชุมชน ประสบการณ์การบริหารองค์กร และคุณธรรม จริยธรรม นอกจากนี้กระบวนการสรรหาและแต่งตั้ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐ และภาคเอกชนยังเป็นกระบวนการ กลั่นกรอง และคัดสรรคุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนให้ตรงกับปรัชญา และพันธกิจของวิทยาลัยชุมชนอีกด้วย ทั้งนี้การควบคุมคุณภาพ และมาตรฐานของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนยังสอดคล้องกับ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ.2556 ที่ระบุว่าผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ 1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 3. มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) นอกจากนี้การดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนนั้นมีวาระเพียง 4 ปี และหากผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนต้องการจะเป็นผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนอีกในวาระถัดไป ผู้บริหารจำเป็นจะต้องพัฒนาคุณลักษณะ ความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งมาตรฐานในด้านต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้อยู่เสมอ จึงจะมีโอกาสผ่านกระบวนการกลั่นกรอง และคัดสรรของคณะกรรมการสภาวิทยาลัยวิทยาลัยชุมชน ด้วยเหตุดังกล่าวจึงส่งผลให้ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของนักวิชาการหลายท่านที่พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับสูง ได้แก่ สุรรัตน์ โพธิ์เลีย (2560, น. 50-51) กิ่งแก้ว ห้วยจันทร์ (2560, น.70-71) ศุภมาส วิสัยนาม (2560, น.74-75) ชุมพร ภาমনตรี และเฉลย ภูมิพันธ์ (2559, น.199-200) พรทิพย์ พลประเสริฐ และ รชฎ สุวรรณภูมิ (2560, น.1261-12262) ปทุมรัตน์ สีรูป (2560, น.329-340) บุญมา แผงศรีสาร (2561, น.137-140) และโยธิน นิลคช (2561, น.412-415) ที่สรุปว่าผู้บริหารการศึกษาในศตวรรษที่ใหม่

จะต้องพัฒนาทักษะด้านประสิทธิผลเชิงกระบวนการ ความเป็นผู้นำที่สามารถต่อยอดนวัตกรรมการพัฒนาองค์กรอย่างเนื่องไม่หยุดอยู่กับที่ ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนแปลง องค์กรไปสู่ความยืดหยุ่นให้มากที่สุด ทั้งนี้การพัฒนาคุณลักษณะ และทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่ง จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่

2. ระดับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยชุมชนภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในแต่ละด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านพันธกิจ รองลงมาคือ ด้านหลักสูตร ส่วนด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยข้างต้นอาจเนื่องมาจากผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนมีความรู้ และพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับ มาตรฐานวิชาชีพ ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มิประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนมาก่อน โดยตาม พระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชนผู้ที่จะเป็นผู้บริหาร วิทยาลัยชุมชนได้นั้นต้องเป็นอาจารย์สอนในระดับ อุดมศึกษา หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี จึงเป็นผลให้ผู้บริหารเกือบทั้งหมดเข้าใจ บริบทของการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยชุมชนซึ่งเป็น สถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ต่ำกว่าปริญญา นอกจากนี้ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนสามารถ นำความรอบรู้ในเรื่องการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มาประกอบการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจของวิทยาลัย ที่สะท้อนได้จากค่าเฉลี่ยของระดับการจัดการศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านพันธกิจ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนรู้อ ด้านการ ประเมิน และด้านการจัดการเรียนการสอน

นอกจากนี้ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัย ชุมชนนั้นจะต้องมีคุณสมบัติด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ ต้องห้าม ด้านคุณธรรมจริยธรรมและประสบการณ์แล้ว ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัย ชุมชนจะต้องผ่านการนำเสนอวิสัยทัศน์ 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1. ด้านวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ ประกอบด้วยความ

รู้ความเข้าใจหลักการ ปรัชญาของวิทยาลัยชุมชน ความสามารถการปฏิบัติตามพันธกิจ วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาวิทยาลัยชุมชน 2. ด้านประสพการณ์ ประกอบด้วย การมีผลงานเชิงประจักษ์ของการบริหาร องค์กรสู่ความสำเร็จ ประสพการณ์ในการบริหารองค์กร ขนาดต่างๆ การบริหารบุคคล 3. ด้านบริหาร ประกอบด้วยความสามารถในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะในการจัดการศึกษา ความสามารถในการสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น 4. ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม ประกอบด้วย มีแนวทางในการสนับสนุนให้บุคลากรนำนวัตกรรมมาใช้ในการทำงาน และพัฒนาองค์กร และ 5. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วย การครองตน ครองคน และครองงาน ให้แก่คณะกรรมการสรรหาผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนเป็นผู้พิจารณาคัดสรรผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน ซึ่งกระบวนการสรรหาผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนนั้นถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่ผู้จะเข้าดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนนั้นต้องแสดงวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่ตนเองจะต้องนำองค์กรไปตามวิสัยทัศน์ที่ตนเองได้ตั้งเอาไว้ให้ได้ภายในระยะเวลา 4 ปี ตามวาระการดำรงตำแหน่ง ดังนั้นจึงถือได้ว่าเป็นความท้าทาย และเป็นภารกิจสูงสุด ความรู้ ความสามารถในการบริหาร รวมทั้งภาวะผู้นำของผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนเช่นกัน

3. คุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อ การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหารด้านวิสัยทัศน์ (X_1) ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร (X_2) และด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_3) ซึ่งคุณลักษณะทั้ง 3 ด้านสามารถพยากรณ์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปรทั้ง 3 ร่วมกันพยากรณ์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 77.6 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ 0.26 และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้ 1. สมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ $Y = 1.573 + 0.313X_1 - 0.280X_2 - 0.517X_3$ และ 2. สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z_r = 0.531Z_1 - 0.448Z_2 + 0.826Z_3$

ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนทั้ง 3 ด้านเป็นคุณลักษณะที่จำเป็น และสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของบุญมา แพงศรีสาร (2561, น. 137-140) โยธิน นิลคช (2561, น.412-415) Janice E. G. (2018, pp.131-132) Muasya P.M. (2018, pp.110-112), Derek (2014, pp. 170-173) และ Mine, S. (2019, p.51) ที่พบว่าการจัดการเรียนการสอนสำหรับศตวรรษที่ 21 ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอน การบริหารงานวิชาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจของครูและนักเรียน และคุณภาพผู้เรียน รวมไปถึงคุณภาพของสถานศึกษาอีกด้วย

จากผลการวิจัยดังกล่าว ทำให้ทราบถึงความสำคัญของคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน โดยผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนจำเป็นต้องพัฒนาคุณลักษณะของตนเองในด้านวิสัยทัศน์ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร และด้านมนุษยสัมพันธ์ เพื่อช่วยทำให้ระดับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยชุมชนเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้วิทยาลัยชุมชนเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีคุณภาพ และส่งผลให้การจัดการเรียนรู้เพื่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. สถาบันวิทยาลัยชุมชนควรนำข้อมูลจากการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ประกอบการวางแผนนโยบายและแผนในการกลั่นกรองและคัดเลือกผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน โดยพิจารณาคุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร และด้านมนุษยสัมพันธ์ ให้มากขึ้น เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่ส่งผลกระทบต่อจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยชุมชน

2. สถาบันวิทยาลัยชุมชน ควรนำผลการวิจัยไปปรับปรุง พัฒนา หรือร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนา

ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนทั้งทางด้านความรู้ เทคนิคการบริหาร รวมถึงความสามารถทางวิชาการให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งนี้สถาบันวิทยาลัยชุมชนอาจนำข้อมูลจากงานวิจัยไปใช้สร้างหลักสูตรสำหรับการพัฒนาผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน และแนวทางปรับปรุงการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาผู้เรียนของวิทยาลัยชุมชน

ข้อเสนอแนะสู่การปฏิบัติ

1. ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนควรพัฒนาคุณลักษณะของตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ และเป็นตัวอย่างที่ดี เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนจะต้องประพฤติตนและพัฒนาตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีจนได้รับการยอมรับจากบุคลากร โดยผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนอาจใช้ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ (Transformational leadership) เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ และเป็นตัวอย่างที่ดี เนื่องจากการใช้ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพจะก่อให้เกิดการยกระดับคุณธรรม จริยธรรมทั้งของฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติงานไปพร้อมกัน รวมทั้งยังช่วยสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาอีกทางหนึ่งด้วย

2. ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนควรพัฒนาการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในด้านการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจใช้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ และสิ่งประดิษฐ์ใหม่โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียน เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัด เน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ใช้วิธีการสอน และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย สามารถพัฒนาหุปัญญา รวมทั้งเน้นการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัย หรือสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นหากทราบถึงปัจจัย หรือสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน ก็จะสามารถนำผลการวิจัยไปปรับปรุงหรือพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหาร ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยชุมชนเกิดการพัฒนาขึ้นได้

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยจำแนกตามภูมิภาคที่วิทยาลัยชุมชนตั้งอยู่ หรือจำแนกตามจำนวนผู้เรียน เพื่อนำรูปแบบที่ได้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับวิทยาลัยชุมชนที่มีบริบทที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กิ่งแก้ว ห้วยจันทร์. (2560). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในเขตอำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชยาภรณ์ จันท และหิรัญ ประสารการ. (2560). การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*. 13(1), 304-320.
- ชลดา เหลืองประเสริฐ. (2560). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- ชีวาธัน กิ่งแก้ว. (2561). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาระดับปริญญาโท). ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- ชุมพร ภาমনตรี และเฉลย ภูมิพันธ์. (2559). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ และความคาดหวังของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 13(63), 193-202.
- ณัฐนันท์ แกวนาชุม. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารกับการบริหารงานความร่วมมือของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาระดับปริญญาโท). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ทศพล ชีวะพร และคณะ. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 15 (พิเศษ), 54-68.
- บุญมา แผงศรีสาร. (2561). “คุณลักษณะผู้บริหารทางการศึกษาในยุคศตวรรษใหม่”. *วารสาร มจร. นครน่านปริทรรศน์*. 2(2), 131-141.
- ปทุมรัตน์ สีรูป. (2560). *การพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พรทิพย์พลประเสริฐ และระชฎ สุวรรณภูมิ. (2560). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2*. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “นวัตกรรมสร้างสรรค์ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนไทยแลนด์ 4.0”. สืบค้น 14 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <https://conference2017.reru.ac.th/wp-content/uploads/2017/10/EDU-113.pdf>
- โยธิน นิลคช. (2561). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. รายงานการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ. สืบค้น 5 มิถุนายน 2562, จาก <http://journalgrad.ssr.u.ac.th/index.php/miniconference/article/view/1634>
- ราชกิจจานุเบกษา. (2556). *ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556*. เล่ม 130 ตอนพิเศษ 130 ง วันที่ 4 ตุลาคม 2556. หน้า 65-67.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2558). *พระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. 2558*. เล่ม 132 ตอนที่ 30 ก. วันที่ 10 เมษายน 2558. หน้า 1- 16.
- วัฒนากร ต่อซอน. (2561). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาระดับปริญญาโท). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศิริลักษณ์ มีจันท. (2560). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาระดับปริญญาโท). มหาวิทาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศุภมาส วิสัยนาม. (2560). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สดุดี จิระออน. (2561). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาระดับปริญญาโท). ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

- สถาบันวิทยาลัยชุมชน. (2560). แผนยุทธศาสตร์สถาบันวิทยาลัยชุมชน ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2561-2565). กรุงเทพฯ:สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สุริรัตน์ โพธิ์เลีย. (2560). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และทัศนีย์ วงศ์เย็น. (2556). *หน่วยที่ 5 อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ*. ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). *คู่มือการกำหนดสมรรถนะในราชการพลเรือน : คู่มือสมรรถนะทางการบริหาร*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาระบบบำนาญตำแหน่งและค่าตอบแทน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- Bellanca, J. และ Brandt, R. (2001). *ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21*. แปลจาก 21st Century skills : rethinking how students learn. โดย วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส.
- Derek, A. P. (2014). *Effective Principal Leadership Behavior : The Student Perspective*. Retrieved 7 September 2019, from <https://scholarworks.lib.csusb.edu/etd/11>
- Hoy, K. Miskel and Miskel, G. Cecil. (2001). *Educational Administration*. (6th ed). Singapore : McGraw-Hill.
- Interstate School Leaders Licensure Consortium. (2000). *Standard for School Leaders. The Jossey Bass Reader on Educational Leadership*. California : Jossey Bass.
- Janice E. G. (2018). *The Relationship Between Principal Leadership Behavior and Student Achievement in Low Performing Schools*. Retrieved 6 September 2019, from <https://scholarship.shu.edu/dissertations/2511>.
- Krejcie, V. Robert and Morgan, W. Daryle. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3), 607-610.
- Mine, S. (2019). Leadership behaviors of school principals in relation to teacher job satisfaction in north Cyprus. *Procedia Social and Behavioral Sciences*. 1(1), 2855-2864.
- Muasya P.M. (2018). *Influence of Instructional Leadership Practices on Academic Performance in Public Secondary Schools in Machakos Country, Kenya*. Retrieved 7 September 2019, from <https://pdfs.semanticscholar.org/c7c8/8d3bb3bba5713a2cb49543b75fa99ac08be0.pdf>